

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.103/2012/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2012. év szeptember hó 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A sikkasztás büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2011. év december hó 14. napján kelt 2.B.156/2011/18. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A vádlottal szemben 82.294.240 (Nyolcvankettőmillió-kettőszázkilencvennégyezer-kettőszáznegyven) Ft erejéig vagyonekobzást is elrendel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 6.000,- (hatezer) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Bíróság a 2011. december 14. napján kihirdetett 2.B.156/2011/18. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás büntetében (Btk.318.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés II. fordulat c./ pont, (7) bekezdés b./ pont), ezért a vádlottat 5 év 8 hónap börtönbüntetésre és 6 évi közügyektől eltiltásra ítélte. A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 7.B.XXI.700/2003/8. számú ítéletével kiszabott 1 év 8 hónap börtönbüntetés végrehajtását elrendelte. Kötelezte a vádlottat a terhén felmerült bűnügyi költség viselésére, megállapította, hogy a fennmaradó bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen a vádlott az ok megjelölése nélkül, védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.337/2012/1. számú átiratában a fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrend megtartásával lefolytatott eljárásban alapvetően megalapozott tényállást

állapított meg. A tényállás személyi részét egy korábbi elítélés adatával kiegészítendőnek tartotta, a történeti tényállást csaknem teljes mértékben megalapozottnak ítélte meg, amelyet csak azzal kell pontosítani, hogy az okozott kár nem térült meg. A törvényszék a bizonyítékok értékelésével kapcsolatos indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette. A megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmény minősítése is törvényes. A büntetési tétel minimumához közeli tartamban kiszabott büntetés méltányos, melynek enyhítése ellenkezne a büntetési célokkal. A vádlott két felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének hatálya alatt állt cselekménye elkövetésekor, ezért az enyhítő szakasz alkalmazására nincs törvényes indok. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a törvényszék ítéletét hagyja helyben.

A vádlott védője fellebbezését írásban indokolta, melyben kitért arra, hogy a Kft. számláiról felvett összegek sorsa nem nyert bizonyítást, nem derült ki, hogy az a vádlottnál maradt, vagy bárkinek továbbadta volna. A pénzfelvétel célja sem került bizonyításra. Önmagában az a körülmény, hogy a pénzt a vádlott magához vette, a haszonszerzési célzatot nem bizonyítja. Az sem zárható ki kétséget kizáróan, hogy a felvett pénzösszeg a fenti kft. részére visszafizetésre került. Amennyiben pedig erre sor került, úgy a társaságot a vádlotti magatartás kapcsán nem érte kár. Azt követően, hogy a vádlott a nyilvános cégjegyzékből megállapíthatóan a kft. képviselőjeként törlésre került, a számlák feletti rendelkezési jogosultság megszűnése ismertté vált a pénztintézet számára. A vádlott soha nem állította, hogy a társaság ügyvezetője lenne, így pénzfelvételi céllal történő megjelenése és pénz felvétele önmagában nem alkalmasak a megtévesztés megállapítására. Bűncselekmény hiányában kérte a vádlott felmentését.

A nyilvános ülésen a védő perbeszédében az írásban benyújtott indítványt fenntartotta, másodsorban a büntetés enyhítését kérte. Hiányolta, hogy az elsőfokú bíróság nem nyilatkoztatta a tanúkat a vádlott szerepére a társaságban, hogy a tisztség betöltésén túl milyen munkát végzett, mire volt felhatalmazása. Az iratok alapján nem bizonyított a tudattartalom, holott a cselekménynek egyenes szándékkal elkövetettnek és célzatos magatartással megvalósítottak kell lennie. Az sem tisztázódott, hogy mi lett a pénz sorsa, amely ugyancsak megalapozatlanná teszi a tényállást. Mivel senki nem jelentett be kárigényt, az is lehetséges, hogy visszakerült a társasághoz a pénz. Ezúttal bizonyítottság hiányára hivatkozott. Másodlagosan a büntetés jelentős enyhítését kérte a Btk.87.§ (2) bekezdés b./ pontjában írt enyhítő szakasz alkalmazásával. A vádlott hosszú évek óta állt büntetőeljárás hatálya alatt, az elkövetési érték a minősítéshez megkívánt alsó határhoz közelít. Bár a vádlott személyi körülményeire nem nyilatkozott, 2 kk. gyermeke tartását is enyhítő körülményként kell értékelni.

A vádlott és védője által bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A jogorvoslati nyilatkozatokra figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a vonatkozó perrendi szabályok betartásával kellő alapossággal és részletesen folytatta le.

Eljárásjogilag csupán az kifogásolható, hogy a Be. 117.§ és 288.§-ában írt, a vádlott kihallgatására vonatkozó eljárási szabályokat az elsőfokú bíróság nem tartotta szem előtt, amikor a vádlottat a büntetőjogi felelősség elismerése vagy tagadása kérdése körében még azt megelőzően nyilatkoztatta, hogy őt a vallomásmegtagadás jogára figyelmeztette volna.

Ezen túl helyes lett volna a vádtól eltérő minősítés lehetőségének (Be. 270.§) megállapítása, mely még a határozathozatal és határozat kihirdetését megelőzően is szükséges a Be. 321.§ (4) bekezdése szerint. E törvényhely rögzíti, hogy amennyiben a bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt azt állapítja meg, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően minősülhet, a tárgyalást a védelem előkészítése érdekében elnapolhatja, erre nézve az ügyészt, vádlottat, védőt meghallgatja. Tekintettel azonban arra, hogy mind a vád tárgyát képező, mind az ítéleti minősítés szerinti cselekmény azonos büntetési tétellel fenyegetett, csak relatív eljárási szabálysértések valósultak meg, melyek az ítéletet nem befolyásolták. Ugyanakkor a vádlottnak jogában áll tudni, milyen minősítésű cselekménnyel szemben kell védekezését előterjesztenie.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a Fővárosi Bíróság helyesen utasította el a bejelentett bizonyítási indítványokat, mint szükségteleneket. (ítélet 12. oldal 1 bekezdése) Tekintettel arra, hogy a vádlott védője a nyilvános ülésen is sérelmezte a tanúk kihallgatásának elmaradását, illetve további releváns tényekre vonatkozó bizonyítás felvételének elmaradását, az alábbiak rögzítése szükséges: a cselekmény büntetőjogi megítélése szempontjából irreleváns, hogy a felvett pénz további sorsa hogyan alakult, az is közömbös, hogy a vádlott milyen munkát végzett még a társaságban. A cselekmény minősítése, a büntetés kiszabása e körülmény tisztázását nem igényelte. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok szinte önmagukban elégségesek voltak a cselekmény büntetőjogi megítéléséhez, ahogyan erre az elsőfokú bíróság is rámutatott. További bizonyítási cselekmények elvégzése csak az eljárás elhúzását eredményezte volna.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen, az ésszerűség és a logika követelményeinek szem előtt tartásával értékelte, mérlegelte. Mindezek alapján a tényállást döntően megalapozottan állapította meg. Az iratok tartalma alapján azonban mind a személyi rész, mind a történeti tényállás a Be.351.§ (1) bekezdés a./ pontja alapján kiegészítésre szorul az alábbiakkal az iratok tartalmának megfelelően:

- A vádlott az ítélet 2. oldal utolsó előtti bekezdésében írt büntetését a 2004. november hó 18. napján elkövetett cselekmény miatt kapta.
- A vádlott ellen az ítéletben fel nem tüntetett további eljárások is folyamatban vannak:

A Nyíregyházi Városi Ügyészség 2007. december hó 21. napján kelt B.1099/2007/18. számú vádiratával közokirat-hamisítás büntettével vádolja. (megalapozott gyanú közlésének időpontja: 2007. június hó 13. napja)

A Zalaegerszegi Rendőrkapitányság a 2011. október hó 10. napján elkövetett jelentős kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette miatt folytat vele szemben eljárást (megalapozott gyanú közlésének időpontja: 2012. április 25.)

A történeti tényállást csupán azzal kell kiegészíteni, hogy az okozott kár nem térült meg.

A védő fellebbezése az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő, mérlegelő tevékenységét támadta, amely megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

A helyesen megállapított tényekből az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmény minősítése törvényes, megfelel az anyagi jogszabályoknak. Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság indokolásával a vádhoz kötöttség, a tett-azonosság értelmezését illetően, a minősítés tekintetében kifejtett álláspontját is maradéktalanul osztotta.

E körben az indokolás azzal egészítendő ki, hogy amennyiben a tévedésbe ejtettek és a károsultak nem azonosak, a csalás rendbeliségét a károsultak száma határozza meg. (Szegedi Ítéltábla BF.II.362/2006. számú jogeset, ÍH 2007/1. szám) Jelen esetben a terhelt két bankot tévesztett meg, a károsult a korábban ügyvezetése alatt állt társaság.

A cselekmény minősítése körében szükséges reflektálni a védő írásbeli fellebbezés indokolásában hivatkozott érvelésre. Ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, a csalás bűncselekményének valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult. A jogtalan haszon tényleges kedvezményezettje nem vált ismertté, a vádlott más személy haszna érdekében is cselekedhetett, a jogtalan haszonszerzési célzat ebben az esetben is megállapítható. Amennyiben a pénz esetlegesen utóbb visszakerült volna a társasághoz (amely ugyancsak nem bizonyosodott be), a kár megtérítéséről lehetne szó, e körben egyébként bizonyítási indítvány nem hangzott el, csak védői utalás, feltételezés történt mindaz első-, mind a másodfokú eljárásban.

A pénzügyintézetek megtévesztésének hiányára utalás ugyancsak téves. Az a körülmény, hogy a cégbírói nyilvántartásban megjelent a vádlott képviselői minőségének megszűnése, nem annulálja a vádlott aktív megtévesztő magatartását. A banknak nem kötelessége a cégnyilvántartási adatok változásának ellenőrzése, kutatása. A rendelkezési jogosultság megváltozásának bejelentése jelen esetben a bankok irányában nem történt meg, ez tette lehetővé a cselekmény elkövetését. A vádlott a korábbi meghatalmazásának megfelelően - tudva annak megszűnését - továbbra is felvette a társaság számláin megjelenő összegeket,

ezzel a pénzügyi intézeteket jogosultságát illetően megtevesztette és ezzel nem vitathatóan a társaságnak kárt okozott.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság nagyobb részben feltárta. További súlyosító körülmény, hogy a vádlottal szemben jelen eljárás hatálya alatt elkövetett cselekmények miatt újabb eljárások indultak. Ugyanakkor a súlyosító körülmények köréből a cselekmény elszaporodott voltát a másodfokú bíróság mellőzi, mert erre vonatkozó statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre.

Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a védő által hivatkozott két kiskorú gyermekről történő gondoskodás enyhítő körülményként nem értékelhető, mert e vonatkozásban a vádlott nem tett nyilatkozatot. A másodfokú eljárásban a nyilvános ülésen nem jelent meg, így a személyi körülmények tekintetében ugyancsak nem nyilatkozott. A védő általi hivatkozás nem alapozza meg e körülmény értékelhetőségét.

Az elsőfokú bíróság az irányadó bűnösségi körülményeket súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelte. Helyesen járt el akkor is, amikor az elkövetéskor hatályos büntető törvény rendelkezéseit alkalmazta a Btk. 2.§-a alapján.

A vádlottal szemben kiszabott tartamú szabadságvesztés és a mellette alkalmazott közügyektől eltiltás szükséges ahhoz, hogy a vádlottal szemben a büntetési célt érvényre juttassa. Ez a büntetés áll arányban az elkövetett cselekmény jelentős tárgyi súlyával, társadalomra veszélyességével, a bűnösség fokával és a büntetés kiszabási körülményekkel.

Nem osztotta ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a vagyonelkobzás mellőzésével kapcsolatosan. (ítélet 11. oldal 4. bekezdése) A Btk.77/B.(1) bekezdés a./ pontja értelmében vagyonelkobzást kell elrendelni a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett. Helytelen az az elsőbírői okfejtés, hogy azért, mert nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy a terhére rótt bűncselekmény elkövetéséből a vádlott gazdagodott volna, a vagyonelkobzás törvényi feltételei ne állnának fenn. A bírói gyakorlat egységes ate tekintetben, hogy a vagyonelkobzás nem mellőzhető azon az alapon, hogy a terhelt által kicsalt, majd felhasznált vagyon további sorsa nem tisztázható. (BH 2010/173. szám). A vagyonnak az elkövető általi megszerzése utáni további sorsa, mozgása, átruházása, a vagyon bűnös eredetén nem változtat. Az a körülmény, hogy a terhelt az általa a jogtalanul megszerzett pénzüsszegeket utóbb kivel osztotta meg, mire fordította, nem bír jelentőséggel. Az a hivatkozás, hogy a terhelt esetlegesen vagyont nem szerzett, nem gazdagodott, irreleváns. Jelen esetben a vagyonelkobzás tárgya a jogtalanul megszerzett pénzüsszeg, mely a törvény szövegezéséből is egyértelmű.

A vagyonekhozás másodfokú eljárásban történő alkalmazása - mivel intézkedésről van szó - nem ütközik a Be.354.§ (4) bekezdésében megfogalmazott súlyosítási tilalomba. A sértett társaság képviselője polgári jogi igényt nem terjesztett elő, így ez sem korlátozza. A fentiek alapján a másodfokú bíróság a Btk.77/B.§ (1) bekezdés a./ pontja és a 77/C.§ a./ pontja értelmében a vádlottal szemben 82.294.240 Ft erejéig vagyonekhozást is elrendelt.

Az elsőfokú bíróságnak a járulékos kérdésekben hozott döntései törvényesek azzal, hogy nyilvánvaló gépelési hiba folytán helytelenül került feltüntetésre az utóbbi felfüggesztett büntetés végrehajtása elrendelésének törvényhelye, az helyesen a Btk.91.§ (1) bekezdés b./ pontja.

Helyes az állásfoglalás az elévüléssel kapcsolatosan a tényállás 1.) pontjában írt büntetés kapcsán.

A fent írtakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság ítéletét a Be. 361.§-a szerinti nyilvános ülés keretében eljárva a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben annak helyes indokainál fogva a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére a Be. 381.§ (1) és Be. 338.§ (1) bekezdése alkalmazásával a vádlottat kötelezte.

Budapest, 2012. év szeptember hó 6. napján

. Lassó Gábor sk..

Fatalin Judit sk.. Ujvári

Ákos sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Bíróság 2011. december hó 14. napján kelt 2.B. 156/2011/18. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf. 103/2012/7. számú ítéletével eszközölt változtatással 2012. szeptember hó 6. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Lassó Gábor sk.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő